

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (HE 179/2022 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Joni Rehunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- matemaatikko Petri Eskelinen, Kansaneläkelaitos
- toimitusjohtaja Janne Metsämäki, Työllisyysrahasto

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- STTK ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei huomautettavaa:

- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2023 työttömyysvakuutusmaksut. Työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärä ehdotetaan pidettäväksi muuten samalla tasolla kuin vuonna 2022, mutta työnantajan työttömyysvakuutusmaksuun ehdotetaan tehtäväksi vuonna 2023 voimaan tulevan muutosturvan rahoitusta varten erillinen 0,03 prosenttiyksikön korotus.

Valiokunnan mietintö StVM 17/2022 vp

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 1,50 prosenttia palkasta ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,52 prosenttia palkasta palkkasumman 2 251 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,06 prosenttia palkasta. Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,75 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,52 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,52 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen määrästä palkkasumman 2 251 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,22 prosenttia palkasta. Yliopiston työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,52 prosenttia palkasta palkkasumman 2 251 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,52 prosenttia palkasta.

Omapastuumaksun palkkasummarajoja ehdotetaan muutettaviksi siten, että täysimääräinen omavastuumaksu perittäisiin yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi vähintään 36 024 000 euroa. Omavastuumaksua ei perittäisi yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi enintään 2 251 500 euroa.

Muutosturvamaksun maksuvelvollisuuteen liittyviä palkkasummarajoja ehdotetaan tarkistettaviksi vastaamaan vuoden 2022 palkkakerrointa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi työttömyysvakuutusmaksut vuodelle 2023. Maksut ehdotetaan pidettäväksi vuonna 2023 samalla tasolla kuin vuonna 2022 lukuun ottamatta 0,03 prosentin erillistä korotusta työnantajan työttömyysvakuutusmaksuun 1.1.2023 voimaan tulevan uuden muutosturvan rahoittamiseksi. Muutosturvakoulutuksesta ja muutosturvarahasta muodostuva kokonaisuus rahoitetaan muutosturvamaksulla, joka muodostuu irtisanovan työnantajan osasta ja työnantajien yhteisestä osasta.

Vuonna 2023 palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on esityksen mukaan 1,50 prosenttia palkasta ja työnantajan keskimääräinen maksu 1,54 prosenttia palkkasummasta. Työnantajan alempi maksu on esityksen mukaan 0,52 prosenttia palkasta palkkasummaan 2 251 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,06 prosenttia. Esityksen mukaiset maksuprosentit perustuvat arviolle 6,9 prosentin keskimääräisestä työttömyysasteesta vuodelle 2023.

Esityksessä ehdotetaan myös korotettavaksi omavastuumaksussa sovellettavat palkkasummarajat työttömyysvakuutusmaksun palkkasummarajaa vastaavasti vuoden 2022 palkkakertoimella.

Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä perusteltuna ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Ehdotetuilla maksuprosenteilla Työllisyysrahaston vuosituloksen arvioidaan olevan valtiovarainministeriön talousennusteen mukaan 423 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2023. Kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvia

Valiokunnan mietintö StVM 17/2022 vp

työttömyysvakuutusmaksujen muutoksia tasataan suhdannepuskurilla, jossa arvioidaan olevan varoja valtiovarainministeriön ennusteen mukaan vuoden 2022 lopussa 1 062 miljoonaa euroa ja vuoden 2023 lopussa 1 485 miljoonaa euroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 179/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 13.10.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Kim Berg sd
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Terhi Koulumies kok
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
varajäsen Aino-Kaisa Pekonen vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen